

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ของประเทศไทย

สู่การเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียน *

Thailand Auto Part Manufacturing Industry Development Strategy

Toward ASEAN'S Auto Part Production Hub

ปริชา ดั่งน้อย

บทคัดย่อ

กว่าห้าทศวรรษของการส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ของรัฐบาลไทยมีผลให้อุตสาหกรรมนี้มีความแข็งแกร่งจนเป็นเศรษฐกิจสาขาหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างงาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีและ การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งแบบเชื่อมต่อไปข้างหน้าและข้างหลัง การเปลี่ยนแปลงบริบทของการแข่งขันและเทคโนโลยีที่ได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนแม้จะมีผู้ประกอบการรายใหม่ นอกเหนือจากค่ายญี่ปุ่นซึ่งครองตลาดมาตั้งแต่ต้นเข้าสู่อุตสาหกรรมนี้ในประเทศไทย แต่ก็ไม่ทำให้การแข่งขันเป็นเสรีมากขึ้นนัก การรวมเศรษฐกิจระดับภูมิภาคเพื่อเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนจะทำให้อุตสาหกรรมสนับสนุนเช่นชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทยได้ประโยชน์เพิ่มขึ้นและพัฒนาไปเป็นฐานการผลิตในระดับภูมิภาค (Hub) หรือไม่เป็นประเด็นสำคัญที่ยังขาดการวิจัยอย่างเป็นระบบ การวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยข้อมูลทุติยภูมิจากงานวิจัย แหล่งราชการและสมาคมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่อยู่ในราชการ อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ และตัวแทนค่ายยานยนต์ทำให้เห็นพัฒนาการในการบริหารอุตสาหกรรมและชิ้นส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปควบคู่กับการเปิดฐานการผลิตใหม่จากประเทศไทยไปสู่ประเทศอื่น

อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ยังคงเป็นหัวใจสำคัญของ “ห่วงโซ่อุปทานยานยนต์” ที่ต้องมีราคาต่ำ คุณภาพตรงตามต้องการ จัดส่งตรงเวลา อยู่ใกล้กับโรงงานประกอบยานยนต์ ซึ่งผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่เปิดดำเนินการอยู่ในประเทศไทยสามารถตอบสนองได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามการลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่เคยเป็นการร่วมทุนระหว่างผู้ประกอบการยานยนต์กับทุนท้องถิ่นของไทยมาเป็นการลงทุนแบบทางตรงโดยผู้ประกอบการมากขึ้นเรื่อยๆจะทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีในอนาคตมาสู่ผู้ประกอบการท้องถิ่นไม่เกิดขึ้น ผลประโยชน์ที่จะเกิดตามมาแก่ทุนไทยนอกจากจะน้อยลงในทางตรงแล้ว การเป็นฐานการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่สำคัญของภูมิภาคอาเซียนและการจัดเก็บภาษีให้ประเทศอาจจะลดสัดส่วนลงได้ ผู้ประกอบการที่เป็นทุนท้องถิ่นของไทยจะลดลงเพราะการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ในอนาคตต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และใช้เงินทุนสูง การทำชิ้นส่วนย่อยเองของบริษัทข้ามชาติทั้งในประเทศไทยและการขยายฐานประกอบยานยนต์จะลดโอกาสของทุนไทยให้มีบทบาทในระดับภูมิภาค นอกจากนี้จะมีแนวโน้มนโยบายรัฐที่เอื้อต่อการร่วมรักษาผลประโยชน์ที่ไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของทุนต่างชาติ

คำสำคัญ: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, ทุนท้องถิ่น, บริษัทข้ามชาติ

Abstract

Over five decades has the support of the automotive industry from Thai government been so strong, resulting in the economy's main branch in propelling the economy, job creation, technology- passing on and continuous development in the industrial aspect, including both forward and backward connection. The evolution in the context of competition and beneficial technology from the arising of free trade and investment has occurred, although new entrepreneurs aside from the Japan party which has been governing the market in the first place had entered this industry in Thailand but did not liberate the competition much. Whether the assembling of the economy in the regional level in order to liberate trade and investment will contribute more benefit to supportive industries such as Thailand's automotive component industry and develop to a hub in regional production or not, are the main issues that still lack systematic research. Qualitative research that requires secondary data from researches, governmental sources and related associations, and primary data from main informants in government service, automotive component industry and agents of the automotive party, visualizes the development in managing changeable industries and components alongside with the initiation of the new production base from Thailand to other countries simultaneously.

Automotive component industry still remains as the heart of the "automotive supply chain" that has low prices, timely deliveries and being near automobile assembling factories which Thailand's active automotive component producers are able to respond properly. Nevertheless, automotive component investment has transformed from the past joint venture of automobile assemblers and local Thai capital to an increasing in direct investment by the automobile assemblers. This might lead to a halt in passing on future technology to local entrepreneurs. Benefits following Thai capital apart from the decrease in direct way, being the important automotive component production base of ASEAN and collecting taxation for the country might lessen the proportion. Local capital entrepreneurs of Thailand will be reduced because of the future automotive component production which uses a higher level of technology and a high amount of investment. Producing component pieces of the Multinational Corporation, both in Thailand and the expansion of automobile assembling base, will diminish Thai capital probability of having a role in the regional level unless there are policies from the government that favors participation in protecting the benefits that do not affect the overall image of foreign capital.

Key words: Asean Economic Community, Thai's Capital, Multi National Corporation